



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 357/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Nezábudková 810/22, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Piešťany sp. zn. 19 Cpr 22/2016 zo 16. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Nezábudková 810/22, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Piešťany sp. zn. 19 Cpr 22/2016 zo 16. marca 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca sa žalobou podanou okresnému súdu domáhal proti žalovanému ■■■■, ■■■■ (ďalej len „žalovaný“), uloženia povinnosti vydať mu potvrdenie o zamestnaní a výplatné pásky za obdobie jún až august 2016 (ďalej len „výplatné pásky“), ktoré mu neboli odovzdané po skončení jeho pracovného pomeru v rozpore s povinnosťou žalovaného ako zamestnávateľa postupovať v súlade s § 75 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Predmetné konanie bolo na okresnom súde vedené pod sp. zn. 19 Cpr 22/2016.

2.1 Okresný súd rozsudkom z 27. marca 2018 v tejto veci rozhodol tak, že žalovaného zaviazal sťažovateľovi vydať výplatné pásky, vo zvyšku uplatnený nárok zamietol a zároveň sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie.

2.2 Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) svojím rozsudkom sp. zn. 25 CoPr 5/2018 zo 17. októbra 2018 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcej časti výroku I zmenil tak, že žalobu v časti o vydanie výplatných pásek zamietol a v zamietajúcej časti výroku II rozsudok okresného súdu potvrdil (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti sťažovateľovi v plnom rozsahu.

2.3 Sťažovateľ považoval rozsudok krajského súdu za nespravodlivý, nezákonný, a preto sa jeho preskúmania domáhal podaním ústavnej sťažnosti, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. II. ÚS 28/2019 z 23. januára 2019 (sťažovateľ nesprávne

v ústavnej sťažnosti uviedol sp. zn. III. ÚS 16/2019, pozn.), ktorým túto sťažnosť odmietol ako neprípustnú.

2.4 Pri rozhodovaní o výške trov konania okresný súd napadnutým uznesením, rozhodujúc o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 19 Cpr 22/2016-234 z 9. októbra 2019, zaviazal sťažovateľa nahradiť žalovanému trovy konania v sume 1 332,13 €. V rámci svojej argumentácie sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na to, že sa na súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci obrátil na účel odstránenia protiprávneho stavu zavineného žalovaným, ktorý i naďalej podľa neho pretrváva, keďže ním žiadané doklady mu žalovaným neboli vydané. Napadnuté uznesenie, ktorým boli žalovanému priznané trovy konania v celom rozsahu, považuje za nespravodlivé a arbitrárne, nezohľadňujúce konkrétne okolnosti tohto prípadu a možnú aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby v predmetnej veci svojim nálezom rozhodol, že čl. 1 ústavy, ako aj jeho základné práva čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením boli porušené, zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu späť na nové konanie, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie podľa ustálenej rozhodovacej praxe a úvahy ústavného súdu, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Relevantná právna úprava

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 1 ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo (ods. 1). Slovenská republika uznáva

a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky (ods. 2).

5.1 Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

5.2 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny).

6. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

9. Ústavný súd za podstatu tejto sťažnosti považoval sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (porušenie čl. 1 ústavy a čl. 12 ods. 1 ústavy sťažovateľ žiadnou samostatnou argumentáciou neodôvodnil) napadnutým uznesením okresného súdu. K porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že napadnuté uznesenie okresného súdu je nesprávne, arbitrárne a nezohľadňuje konkrétne okolnosti tohto prípadu, ako ani možnosť aplikácie § 257 CSP v danej veci.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

11. Ústavný súd poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd

zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

12. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, *Recueil III/1997*).

13. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (*Robins c. Spojené kráľovstvo* z 23. 9. 1997).

14. Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu

základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k nepripustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

15. V rámci svojej rozhodovacej činnosti sa už ústavný súd oboznámil s obsahom rozsudku krajského súdu, v ktorom tento súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal zo zásady procesného úspechu, a preto v spore úspešnému žalovanému v súlade s § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov celého konania (prvostupňového aj odvolacieho) v plnom rozsahu. Zároveň v ňom krajský súd konštatoval, že v predmetnej veci nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by náhrada trov konania žalovanému, čiastočne alebo v celom rozsahu nemala byť priznaná. V súlade s § 262 ods. 2 CSP následne poukázal na to, že o výške náhrady trov konania rozhodne okresný súd po právoplatnosti rozsudku krajského súdu uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom.

16. Uznesením okresného súdu z 9. októbra 2019 bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť žalovanému trovy konania spočívajúce v náhrade trov právneho zastúpenia žalovaného v sume 1 431,01 €. Okresný súd uznesenie z 9. októbra 2019 na základe sťažovateľom podanej sťažnosti zmenil tak, že napadnutým uznesením sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 1 332,13 €.

17. Sťažovateľ sa v rámci svojej argumentácie snažil spochybniť samotné priznanie nároku na náhradu trov konania, avšak v petite svojej ústavnej sťažnosti namieta, že k porušeniu ním označených práv došlo napadnutým uznesením, ktorým však okresný súd rozhodoval len o výške trov konania priznaných rozsudkom krajského súdu. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanej možnosti aplikácie § 257 CSP okresný súd poukázal na rozsudok krajského súdu, ktorý v rámci uvedeného diskrečného oprávnenia po posúdení okolností predmetnej veci nezistil dôvody na jeho aplikáciu, pričom prijatie uvedeného záveru bolo plne v kompetencii krajského súdu, ktorý zjavne prihliadol predovšetkým

na dôvody zamietnutia sťažovateľom podanej žaloby. Vzhľadom na uvedené možno podľa ústavného súdu námietky sťažovateľa týkajúce sa priznaného nároku na náhradu trov konania vrátane námietky novej aplikácie § 257 CSP smerujúce k preukázaniu porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením označiť v tomto konaní za právne irelevantné.

18. Z obsahu napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresný súd sa sťažovateľom v jeho sťažnosti predloženými námietkami (týkajúcimi sa výšky základnej sadzby tarifnej odmeny, ako aj výšky priznaných trov konania či možnosti aplikácie § 257 CSP) riadne zaoberal, námietke duplicitne priznanej odmeny za jeden úkon právnej služby vyhovel a následne rozhodol aj o znížení priznanej výšky trov konania v súlade s § 250 ods. 2 CSP. Napadnutým uznesením teda podľa ústavného súdu nedošlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

19. Z obsahu ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že porušenie čl. 1 ústavy a základného práva podľa čl. 12 ods. 1 ústavy v predmetnej veci sťažovateľ zakladá výlučne na tvrdení arbitrárnosti záverov napadnutého uznesenia, pričom v tejto súvislosti však osobitne neuviedol žiadnu právne relevantnú argumentáciu vzťahujúcu sa k ich porušeniu. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k namietanému porušeniu čl. 1 ústavy, ako ani základného práva podľa čl. 12 ods. 1 ústavy.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením, preto jeho ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu